

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Шишацького районного суду Полтавської області

02.05.2025

м. Полтава, 2025

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 02.05.2025 групою національного превентивного механізму (далі – НПМ) здійснено відвідування Шишацького районного суду Полтавської області (далі – суд, установа).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ у складі:

Кармазін-Денисенко Лариса Олексіївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Герасименко Максим Петрович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Яковенко Віра Сергіївна, представник громадської організації (регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини).

Загальна інформація.

Відвідування суду здійснено вперше.

Місцезнаходження суду: вулиця Партизанська, 6, с-ще Шишаки, Миргородський район, Полтавська область, 38000.

Керівництво установи:

Сиволап Дмитро Сергійович, голова суду (на посаді з 20.03.2023).

Калюжний Сергій Петрович, керівник апарату суду (на посаді з 25.03.2005).

Штатна чисельність працівників суду – 20 осіб, серед яких 4 суддів (1 посада судді – вакантна).

Організаційне та фінансове забезпечення діяльності суду здійснює Територіальне управління Державної судової адміністрації України у Полтавській області.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», суд є судом першої інстанції та здійснює правосуддя у порядку, встановленому законом. Суд розглядає цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, визначених процесуальним законом.

Відповідно до Паспорта будівлі Шишацького районного суду Полтавської області, суд розміщено у двоповерховій адміністративній будівлі. Будівля, у якій розміщено суд є комунальною власністю Шишацької громади Миргородського району в особі Відділу соціального забезпечення, праці та соціальних послуг Шишацької селищної ради.

Вхід до центрального входу у будівлю суду обладнано пандусом.

У суді на 1 поверсі наявні два зали для проведення судових засідань: один для розгляду цивільних справ та один для розгляду кримінальних справ.

Слід зазначити, що на другому поверсі не функціонують приміщення суду, оскільки потребують капітального ремонту.

Зала для розгляду кримінальних справ оснащена загородженням для підсудних зі спеціального захисного скла. Окрім того, зазначена зала технічно обладнана системою відеоконференцзв'язку, що дозволяє проводити засідання в режимі відеоконференції. Вікна зали судових засідань для розгляду кримінальних справ оснащена ґратами, що забезпечує додаткову безпеку.

У суді облаштовано 1 санітарний вузол, що використовується для працівників, відвідувачів та підсудних.

У суді також наявні аптечки для надання домедичної допомоги.

Інформаційні стенди, встановлені в приміщенні суду, містять важливу інформацію про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, дані про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, надання безоплатної правової допомоги, а також правила та обов'язки учасників судових процесів.

Охорона приміщення та пропускний режим забезпечуються працівниками Територіального управління Служби судової охорони в Полтавській області. Для контролю доступу до приміщення суду використовується система відеонагляду та ручний металодетектор.

За результатами перевірки стану приміщень за 2025 рік, не виявлено ознак заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницької смерті утримуваним в суді.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України).

1. У порушення вимог пункту 6.5.1 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН Суди) у суді відсутні приміщення для підсудних (засуджених) та конвою: камери для підсудних (засуджених), приміщення конвою та санітарні вузли.

Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

2. У порушення вимог пункту 5.11 ДБН Суди та пункту 14 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від

26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція), в суді не обладнано бокс для заїзду спеціального автотранспорту варті та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених або огорожену стоянку для спеціального автотранспорту варті біля зовнішнього спеціального входу.

3. У порушення вимог пункту 13 Інструкції, в приміщенні суду не забезпечено ізолюваний маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від камери до залу судових засідань, у зв'язку з чим, підсудні (засуджені) конвоюються через центральний вхід коридорами, що є доступними для сторонніх осіб, та що призводить до порушення права на безпеку як відвідувачів, працівників суду, так і підсудних (засуджених), а також підвищує ризики потрапляння та передачу заборонених предметів в приміщеннях суду.

4. У порушення вимог пункту 7.2.6 ДБН Суди, суд не обладнано автоматичною пожежною сигналізацією, що в свою чергу може створювати загрозу життю осіб у разі виникнення пожежі.

Порушення прав осіб з інвалідністю (статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, статті 21 Конституції України) та маломобільних груп населення.

5. У порушення вимог пункту 11.5 ДБН Інклюзивність санітарний вузол у приміщенні суду не пристосований для користування маломобільними групами населення (осіб з інвалідністю) у зв'язку з відсутністю у них поручнів та можливості людині на кріслі колісному потрапити до санітарної кімнати.

Порушення права на професійну правничу допомогу (ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України).

6. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України, вимог пункту 6.5.2 ДБН Суди у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з обвинуваченими, підсудними (засудженими), що унеможлиблює реалізацію їх права на захист.

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини і виплатою Україною значних сум коштів в якості компенсації.

У справі «Фірстов проти Росії» (скарга № 67312/12) Європейський суд з прав людини констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Отже, проведення зустрічі адвоката із утримуваними особами у приватному порядку є необхідним для їх захисту від неналежного поведіння.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України у Полтавській області:

Вжити заходи щодо запобігання порушень, що призводять або можуть призводити до порушень прав людини.

2. Шишацькому районному суду Полтавської області:

2.1. Обладнати суд приміщенням для конвою, забезпечити кількість камер для підсудних (засуджених) не менш ніж 4 м² виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ та санітарний вузол для підсудних (засуджених);

2.2. Обладнати приміщення суду автоматичною пожежною сигналізацією;

2.3. Обладнати бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля або огорожену стоянку для спеціального автотранспорту варті;

2.4. Забезпечити в суді ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камери до залу судових засідань;

2.5. Облаштувати будівлю суду кімнатою для роботи адвоката з підсудними.

2.6. Обладнати будівлю суду санвузлом для маломобільних груп населення.

До звіту додаються наступні документи та матеріали: фото до звіту на 5 арк.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини**

Лариса Кармазін-Денисенко

Фотознімки за результатами відвідування

Фото 1

Фото 2

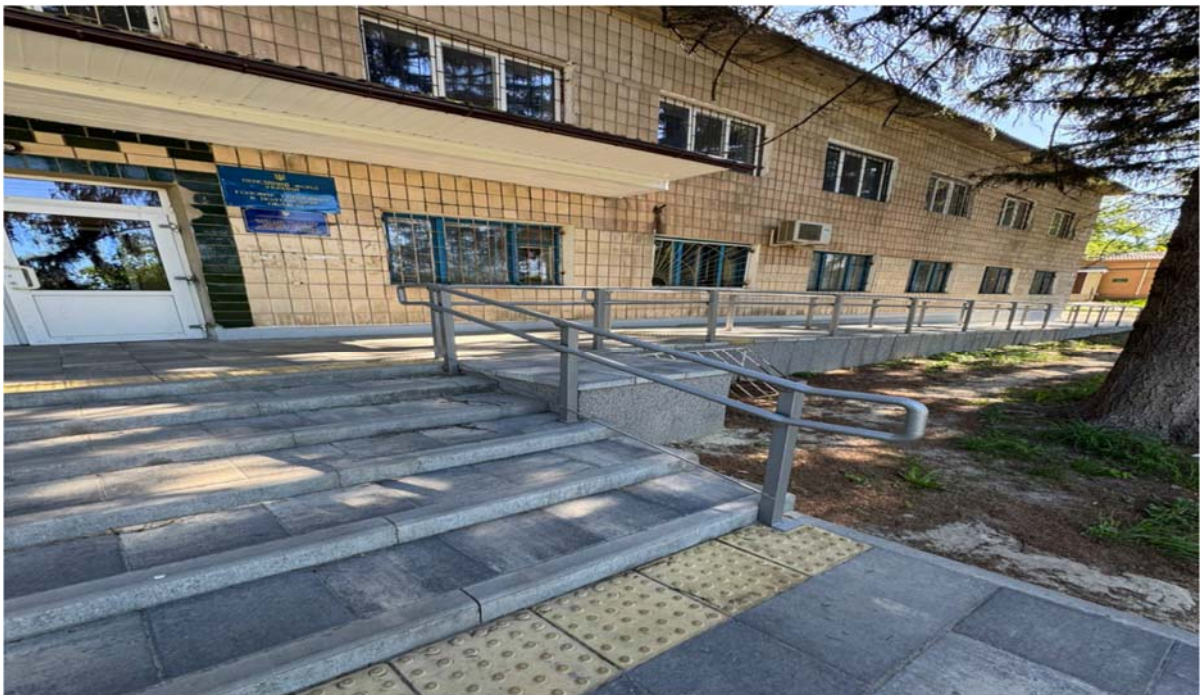

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

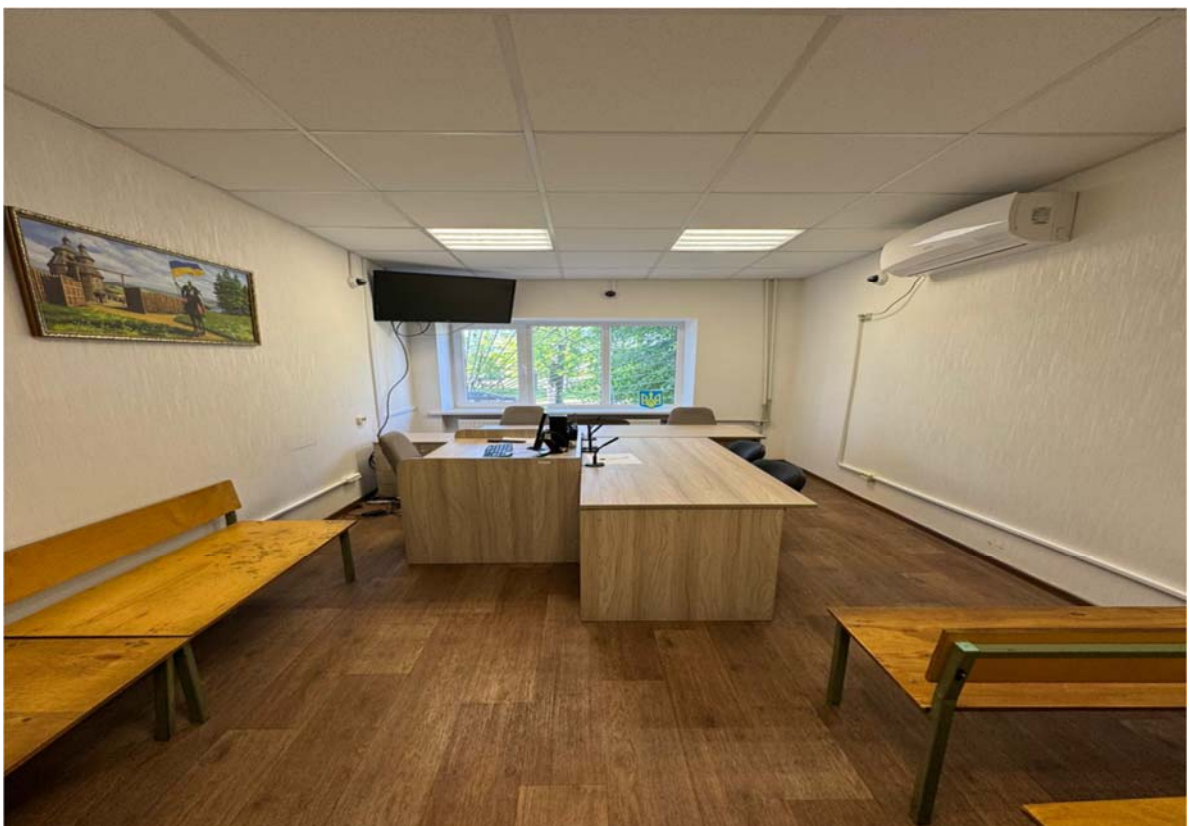

Фото 7

Фото 8

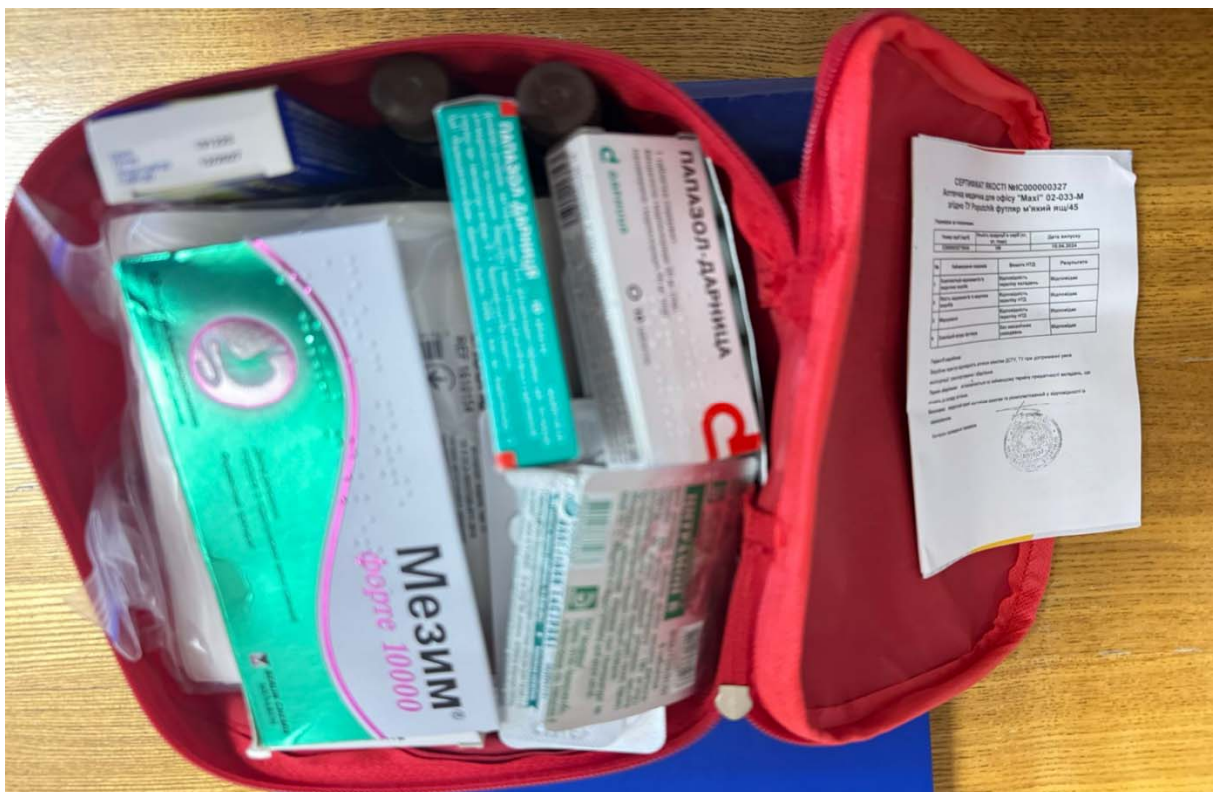

Фото 9

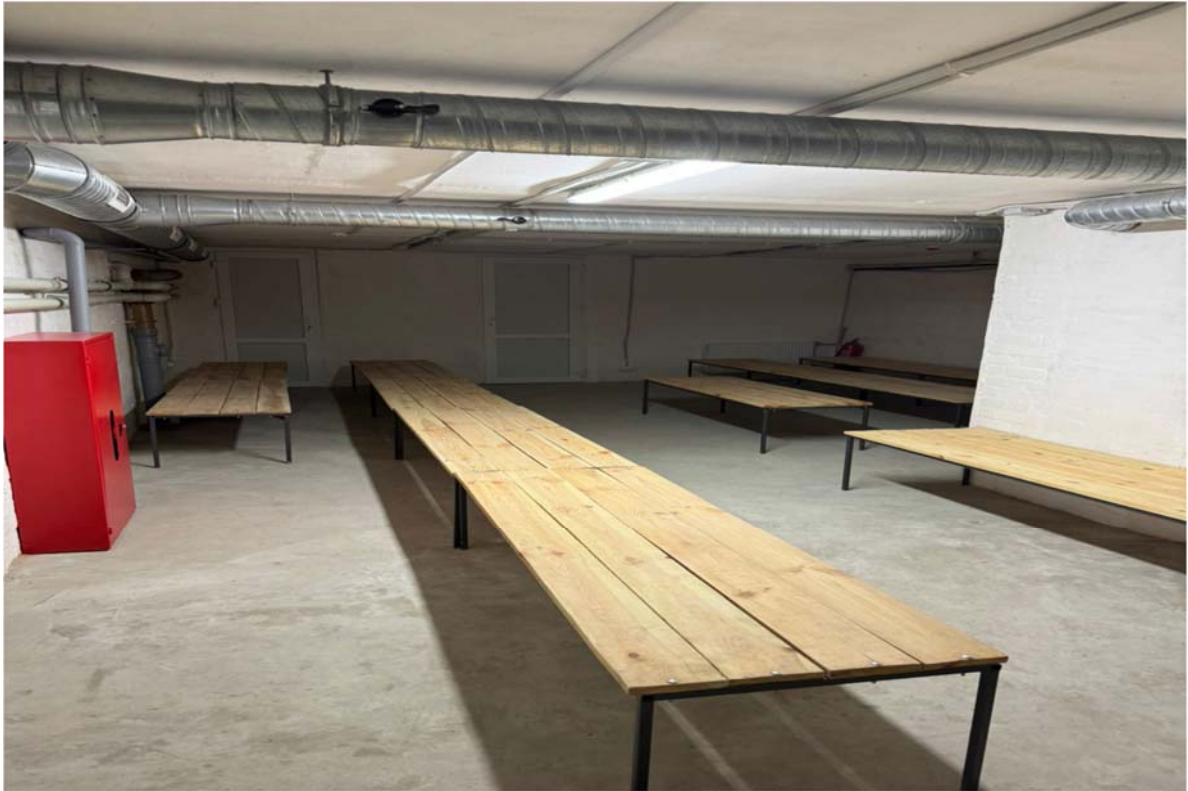

Фото 10

